

Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi yhdistyslain, yritys- ja yhteisötietolain 14 §:n sekä uskonnonvapauslain muuttamisesta

Asia

Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi yhdistyslain, yritys- ja yhteisötietolain 14 §:n sekä uskonnonvapauslain muuttamisesta (HE 33/2016 vp).

Valiokuntakäsittely

Valiokunnan mietintö: Lakivaliokunta (LaVM 6/2016 vp).

Päätös

Eduskunta on hyväksynyt seuraavat lait:

Laki

yhdistyslain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan yhdistyslain (503/1989) 32 §:n 1 momentti, 40 ja 41 §, 48 §:n 2 ja 3 momentti sekä 52 §:n 1 momentti, sellaisena kuin niistä on 48 §:n 2 momentti laissa 1177/1994, sekä *lisätään* lakiin uusi 41 a ja 41 b § seuraavasti:

32 §

Päätöksen moitteenvaraisuus

Yhdistyksen jäsen, hallitus ja hallituksen jäsen saavat moittia yhdistyksen päätöstä yhdistystä vastaan ajettavalla kanteella, jos päätös ei ole syntynyt asianmukaisessa järjestyksessä ja virhe on voinut vaikuttaa päätöksen sisältöön tai muuten yhdistyksen jäsenen oikeuteen taikka päätös on muuten tämän lain tai yhdistyksen sääntöjen vastainen. Oikeutta moitekanteen nostamiseen ei ole sillä, joka on kokouksessa myötävaikuttanut päätöksen tekemiseen.

Eduskunnan vastaus EV 70/2016 vp

40 §

Yhdistyksen päätökseen perustuva selvitysmenettely

Kun yhdistyksen kokous on päättänyt yhdistyksen purkamisesta, hallituksen on huolehdittava 2 momentissa tarkoitetuista purkautumisesta johtuvista selvitystoimista, jollei yhdistyksen kokous ole valinnut hallituksen tilalle tehtävään yhtä tai useampaa muuta selvitysmiestä. Selvitystoimiin ei kuitenkaan ole tarpeen ryhtyä, jos yhdistyksen kokous on purkautumisesta päättäessään samalla hyväksynyt hallituksen laatiman loppuselvityksen, jonka mukaan yhdistyksellä ei ole velkoja.

Selvitystoimien tarkoituksena on yhdistyksen varallisuusaseman selvittäminen, tarpeellisen omaisuusmäärän muuttaminen rahaksi, velkojen maksaminen sekä jäljelle jääneiden varojen käyttäminen sen mukaan kuin yhdistyksen säännöissä määrätään ja tässä laissa säädetään.

Purkautumisesta päättäneen yhdistyksen taloudellista toimintaa saadaan jatkaa vain siinä määrin kuin tarkoituksenmukainen selvittely sitä vaatii. Selvitysmiehillä on oikeus pyytää julkista haastetta yhdistyksen velkojille. Jos yhdistyksen varat eivät riitä sen velkojen maksamiseen, selvitysmiesten on haettava yhdistyksen asettamista konkurssiin. Jos velkojen maksamisen jälkeen jäljelle jääneitä varoja ei voida käyttää yhdistyksen säännöissä määrättyllä tavalla, selvitysmiesten on luovutettava ne käytettäväksi yhdistyksen toimintaan läheisesti liittyvän tarkoituksen edistämiseen. Selvitysmiesten on laadittava purkautumisesta ilman aiheutonta viivytystä loppuselvitys, joka sisältää selostuksen velkojen maksusta ja jäljelle jääneiden varojen käyttämisestä sekä tilinpäätökset, toimintakertomukset ja mahdolliset tilintarkastuskertomukset ja toiminnantarkastuskertomukset selvitystilan ajalta. Selvitysmiesten on kutsuttava yhdistyksen jäsenet yhdistyksen kokoukseen tarkastamaan loppuselvitys, jollei se ole tarpeetonta yhdistyksen varojen vähäisyys ja muut seikat huomioon ottaen. Selvitysmiesten on huolehdittava loppuselvityksen säilyttämisestä noudattaen, mitä kirjanpitolaisissa (1336/1997) säädetään tasekirjan säilyttämisestä. Jos yhdistyksellä on lain tai sääntöjensä mukaan velvollisuus valita tilintarkastaja tai toiminnantarkastaja, loppuselvityksestä on tehtävä vastaavasti tilintarkastus tai toiminnantarkastus. Selvitysmieheen sovelletaan, mitä tässä laissa säädetään hallituksesta ja hallituksen jäsenestä, jollei tämän luvun säännöksistä johdu muuta. Selvitysmiehen toimikausi jatkuu toistaiseksi.

Jos purkautuvan yhdistyksen velkoja ei ole maksettu ennen kuin varat on käytetty 2 momentin mukaisesti, varoja saanut vastaa saamiensa varojen määrällä yhdistyksen velkojen maksamisesta.

Yhdistys katsotaan puretuksi, kun purkautumisesta on tehty merkintä yhdistysrekisteriin.

41 §

Toimintansa lopettaneen yhdistyksen määrääminen purettavaksi

Jos yhdistyksen toiminta on loppunut eikä yhdistystä ole purettu, sen jäsen ja muu, jota asia koskee, voi hakea rekisteriviranomaiselta yhdistyksen määräämistä purettavaksi. Hakemuksen johdosta yhdistykselle on varattava tilaisuus tulla kuulluksi. Hakemukseen on suostuttava, jos yhdistyksen toiminnan osoitetaan loppuneen. Jollei muuta näytetä, yhdistyksen toiminnan katsotaan loppuneen, jos viimeksi yhdistysrekisteriin tehdystä ilmoituksesta on kulunut vähintään kymmenen vuotta. Jos yhdistyksen ilmoitetaan toimivan tai vastustetaan purkamista rekisteriviranomaisen päätöksellä, rekisteriviranomaisen on kuitenkin lykättävä asian käsittelyä, jos hakija

Eduskunnan vastaus EV 70/2016 vp

osoittaa kuukauden kuluessa rekisteriviranomaisen ilmoituksesta panneensa vireille kanteen yhdistyksen kotipaikan tuomioistuimessa yhdistyksen purkamisen edellytysten vahvistamiseksi.

Hakemuksen saatuaan rekisteriviranomaisen on tilanteessa sopivalla tavalla kehotettava yhdistystä ilmoittamaan toimintansa jatkamisesta. Jollei yhdistys ilmoita toimivansa, kehotus on lähetettävä yhdistykselle kirjallisesti ja kehotuksesta on käytävä ilmi, että yhdistys voidaan määrätä purettavaksi, jollei ilmoitusta toiminnan harjoittamisesta tehdä määräpäivään mennessä. Samalla on kehotettava niitä jäseniä ja velkojia, jotka haluavat esittää purettavaksi määräämistä koskevia huomautuksia, tekemään huomautukset kirjallisesti määräpäivään mennessä. Tämä kehotus on julkaistava virallisessa lehdessä viimeistään viisi kuukautta ennen määräpäivää. Asia voidaan ratkaista, vaikka yhdistyksen ei voitaisi näyttää vastaanottaneen kehotusta. Rekisteriviranomainen merkitsee kehotuksen rekisteriin viran puolesta. Yhdistys voidaan määrätä purettavaksi, jollei ennen asian ratkaisemista näytetä, ettei siihen ole perustetta.

Rekisteriviranomaisen ja tuomioistuimen on suostuessaan hakemukseen samalla tarvittaessa määrättävä hakija tai muu henkilö selvitysmiehenä huolehtimaan selvitystoimista. Tällöin selvitystoimiin sovelletaan 40 §:n 2—5 momenttia. Lisäksi selvitysmiehen on huolehdittava loppuselvityksen pitämisestä yhdistyksen ja niiden muiden nähtävänä, joiden oikeutta yhdistyksen purkautuminen koskee. Toimintansa lopettanut yhdistys on poistettava rekisteristä, jos yhdistyksen varat eivät riitä selvityskulujen maksamiseen tai varojen määrästä ei saada tietoa eikä jäsen, velkoja tai muu ilmoita ottavansa vastatakseen selvitystoimien kustannuksista.

41 a §

Yhdistyksen purkaminen ja poistaminen rekisteristä viranomaisen aloitteesta

Rekisteriviranomainen voi määrätä yhdistyksen poistettavaksi rekisteristä, jos yhdistyksestä viimeksi yhdistysrekisteriin tehdystä ilmoituksesta on kulunut vähintään kaksikymmentä vuotta eikä muutoin ole syytä olettaa yhdistyksen toiminnan jatkuvan.

Ennen kuin 1 momentissa tarkoitettu päätös yhdistyksen poistamisesta rekisteristä tehdään, Patentti- ja rekisterihallituksen on julkaistava virallisessa lehdessä kuulutus, jossa kaikkia 1 momentissa tarkoitettuja yhdistyksiä nimeltä mainiten kehoitetaan viiden kuukauden kuluessa kirjallisesti ilmoittamaan Patentti- ja rekisterihallitukselle toimintansa jatkumisesta. Lisäksi Patentti- ja rekisterihallituksen on pidettävä verkkosivullaan yleisön saatavana tiedot menettelyn kohteena olevien yhdistysten nimistä ja rekisterinumeroista koneellisesti käsiteltävässä muodossa.

Jos ilmoitusta yhdistyksen toiminnan jatkumisesta ei ole tehty eikä muutoinkaan ole syytä olettaa sen toiminnan jatkuvan, yhdistys on määräajan umpeen kuluttua poistettava rekisteristä. Patentti- ja rekisterihallituksen on viiden vuoden ajan poistopäätöksestä pidettävä verkkosivullaan yleisön saatavana tiedot rekisteristä poistettujen yhdistysten nimistä ja rekisterinumeroista koneellisesti käsiteltävässä muodossa.

Rekisteriviranomainen voi omasta aloitteestaan tai hakemuksesta määrätä yhdistyksen purettavaksi, jos yhdistyksellä ei ole rekisteriin merkittyä toimikelpoista hallituksen puheenjohtajaa. Määräys on annettava, jollei ennen asian ratkaisemista näytetä, ettei siihen enää ole perustetta. Yhdistystä on kuultava ennen määräyksen antamista. Hakemuksen tekemiseen oikeutettuun, yhdistyksen kuulemiseen, selvitysmiehen määräämiseen, selvitysmenettelyyn ja selvitysmieheen sovelletaan 41 §:ää.

Eduskunnan vastaus EV 70/2016 vp

41 b §

Rekisteristä poistamisen oikeusvaikutukset

Yhdistys on poistettu rekisteristä, kun päätös siitä on merkitty rekisteriin.

Rekisteristä poistetun yhdistyksen varoja ei saa käyttää ilman 40 ja 41 §:ssä tarkoitettuja selvitystoimia. Yhdistyksen edustajat saavat kuitenkin viiden vuoden kuluttua rekisteristä poistamisesta käyttää varat 40 §:n 2 ja 3 momentin mukaisesti, jos yhdistyksen varat eivät ylitä 8 000:ta euroa eikä yhdistyksellä ole tunnettuja velkoja. Varoja saaneet vastaavat saamiensa varojen määrällä yhdistyksen velkojen maksamisesta.

Jos yhdistyksen rekisteristä poistamisen jälkeen tarvitaan selvitystoimia, rekisteriviranomaisen on sen hakemuksesta, jonka oikeutta asia koskee, määrättävä yhdistys selvitettäväksi 40 §:n 2—4 momentin mukaisesti. Tällöin rekisteriviranomainen voi myös omasta aloitteestaan määrätä yhdistyksen selvitettäväksi.

Edellä 3 momentissa tarkoitettua määräästä ei kuitenkaan anneta, jos yhdistyksen varat eivät riitä selvityskulujen suorittamiseen eikä kukaan ilmoita ottavansa niistä vastatakseen. Tällöin tunnettujen velkojen maksamisen jälkeen jäljelle jääneet varat menevät valtiolle. Valtiokonttori voi päättää, että valtion saamat varat luovutetaan yhdistyksen toimintaan läheisesti liittyvän tarkoituksen edistämiseen.

48 §

Perusilmoitus

Perusilmoituksessa, johon on liitettävä yhdistyksen perustamiskirja ja säännöt, on ilmoitettava yhdistyksen hallituksen puheenjohtajan ja yhdistyksen nimenkirjoittajan täydellinen nimi, osoite, kotikunta ja henkilötunnus sekä mahdollinen nimenkirjoitusoikeutta koskeva 36 §:n 3 momentissa tarkoitettu rajoitus. Jos henkilöllä ei ole suomalaista henkilötunnusta, ilmoitetaan syntymäaika. Perusilmoituksessa saa ilmoittaa myös hallituksen kaikki muut jäsenet.

Yhdistyksen hallituksen puheenjohtajan tai hallituksen muun rekisteriin ilmoitetun täysivaltaisen jäsenen on allekirjoitettava ilmoitus ja vakuutettava, että yhdistyksen perustamisessa on noudatettu tämän lain säännöksiä.

52 §

Muutosilmoitus

Yhdistyksen sääntöjen muuttamisesta sekä hallituksen puheenjohtajan, rekisteriin merkityn hallituksen muun jäsenen ja nimenkirjoittajan vaihtumisesta on tehtävä rekisteriin ilmoitus (*muutosilmoitus*), johon sääntöjä muutettaessa on liitettävä muutetut säännöt. Ilmoituksen tekemiseen ja allekirjoittamiseen sovelletaan, mitä 48 §:ssä säädetään perusilmoituksen tekemisestä ja allekirjoittamisesta. Muutosilmoituksen voi allekirjoittaa myös ilmoituksen tekemisestä vastuussa olevan valtuuttama. Lisäksi jokainen, joka on eronnut yhdistysrekisteriin merkitystä asemastaan tai jonka rekisteriin merkitty tehtävä on lakannut, saa itse tehdä tästä ilmoituksen.

Eduskunnan vastaus EV 70/2016 vp

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 . Sen 48 §:n 2 momentin säännös hallituksen muiden jäsenten kuin puheenjohtajan ja nimenkirjoittajan ilmoittamisesta rekisteröitäväksi ja 48 §:n 3 momentin säännös muiden rekisteriin ilmoitettavien hallituksen jäsenten velvollisuudesta allekirjoittaa rekisteri-ilmoitus tulevat kuitenkin voimaan vasta valtioneuvoston asetuksella säädettävänä ajankohtana.

Ennen tämän lain voimaantuloa tehdyn päätöksen pätemättömyyttä koskevan moitekanteen ratkaisemiseen sovelletaan tämän lain voimaan tullessa voimassa olleita säännöksiä.

Loppuselvityksen tilintarkastukseen, toiminnantarkastukseen, säilyttämiseen ja nähtävänä pitoon sekä loppuselvityksen käsittelemiseen yhdistyksen kokouksessa sovelletaan tätä lakia, jos loppuselvitys laaditaan tämän lain voimaantulon jälkeen.

Vahingonkorvaukseen, joka perustuu ennen tämän lain voimaantuloa tapahtuneeseen tekoon tai laiminlyöntiin, sovelletaan tämän lain voimaan tullessa voimassa olleita säännöksiä.

Tämän lain säännöstä purkautuvasta yhdistyksestä varoja saaneen vastuusta sovelletaan lain voimaantulon jälkeen varoja saaneeseen.

Laki

yritys- ja yhteisötietolain 14 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan yritys- ja yhteisötietolain (244/2001) 14 §:n 1 momentin 7 kohta seuraavasti:

14 §

Vastuu ilmoitusten tekemisestä

Rekisteri-ilmoituksen tekemisestä ovat vastuussa:

-----
7) aatteellisen yhdistyksen puolesta yhdistysrekisteriin ilmoitetut hallituksen täysivaltaiset jäsenet;

Tämä laki tulee voimaan valtioneuvoston asetuksella säädettävänä ajankohtana.

Laki

uskonnonvapauslain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan uskonnonvapauslain (453/2003) 18 §:n 2 ja 3 momentti, 19 §:n 2 ja 3 momentti, 20 §:n 1 ja 5 momentti sekä 27 §:n 1 momentin 9 kohta seuraavasti:

18 §

Perustamisilmoitus

Ilmoitukseen tulee liittää 9 §:ssä tarkoitettu perustamiskirja ja yhdyskuntajärjestys. Ilmoituksen tulee sisältää yhdyskunnan hallituksen puheenjohtajan ja nimenkirjoittajien täydelliset nimet, osoitteet, kotikunnat ja henkilötunnukset, mahdolliset yhdistyslain 36 §:n 3 momentin mukaiset nimenkirjoitusoikeuden rajoitukset sekä tämän lain 4 §:n 3 momentissa tarkoitettut tiedot yhdyskunnan perustajajäsenistä. Jos henkilöllä ei ole suomalaista henkilötunnusta, ilmoitetaan syntymäaika. Perustamisilmoituksessa saa ilmoittaa myös hallituksen kaikki muut jäsenet.

Yhdyskunnan hallituksen puheenjohtajan tai hallituksen muun rekisteriin ilmoitetun täysivaltaisen jäsenen on allekirjoitettava ilmoitus ja vakuutettava, että yhdyskunnan perustamisessa on noudatettu tämän lain säännöksiä.

19 §

Paikallisyhteisön perustamisilmoitus

Ilmoitukseen tulee liittää mahdolliset paikallissäännöt. Ilmoituksen tulee sisältää paikallisyhteisön hallituksen puheenjohtajan ja nimenkirjoittajien täydelliset nimet, osoitteet, kotikunnat ja henkilötunnukset sekä mahdolliset yhdistyslain 36 §:n 3 momentin mukaiset nimenkirjoitusoikeuden rajoitukset. Jos henkilöllä ei ole suomalaista henkilötunnusta, ilmoitetaan syntymäaika. Perustamisilmoituksessa saa ilmoittaa myös hallituksen kaikki muut jäsenet.

Yhdyskunnan hallituksen puheenjohtajan tai hallituksen muun rekisteriin ilmoitetun täysivaltaisen jäsenen on allekirjoitettava ilmoitus ja annettava 18 §:n 3 momentissa tarkoitettu vakuutus.

20 §

Muutos- ja purkautumisilmoitus

Rekisteröidyn uskonnollisen yhdyskunnan yhdyskuntajärjestyksen ja rekisteröidyn paikallisyhteisön paikallissääntöjen muutoksesta sekä yhdyskunnan ja rekisteröidyn paikallisyhteisön hallituksen puheenjohtajan, rekisteriin merkityn hallituksen muun jäsenen ja nimenkirjoittajan vaihtumisesta tehdään kirjallinen ilmoitus (*muutosilmoitus*) Patentti- ja rekisterihallitukselle.

Eduskunnan vastaus EV 70/2016 vp

Muutos- ja purkautumisilmoituksen merkitsemiseen rekisteriin sovelletaan, mitä 16 §:n 1 momentissa säädetään uskonnollisen yhdyskunnan merkitsemisestä rekisteriin. Muutosilmoituksen tekemiseen ja allekirjoittamiseen sovelletaan, mitä 18 §:ssä säädetään perustamisilmoituksen tekemisestä ja allekirjoittamisesta. Muutosilmoituksen voi allekirjoittaa myös ilmoituksen tekemisestä vastuussa olevan valtuuttama. Lisäksi jokainen, joka on eronnut uskonnollisten yhdyskuntien rekisteriin merkitystä asemastaan tai jonka rekisteriin merkitty tehtävä on lakannut, saa itse tehdä tästä ilmoituksen.

27 §

Yhdistyslain soveltaminen

Sen lisäksi, mitä tässä laissa säädetään, rekisteröityyn uskonnolliseen yhdyskuntaan sovelletaan soveltuvin osin seuraavia yhdistyslain säännöksiä rekisteröidyistä yhdistyksistä:

-----
9) 40, 41 ja 42 §:n säännöksiä yhdistyksen purkautumisesta;

Tämä laki tulee voimaan päivänä   kuuta 20   . Sen 18 §:n 2 momentin ja 19 §:n 2 momentin säännökset hallituksen muiden jäsenten kuin puheenjohtajan tai nimenkirjoittajan ilmoittamisesta rekisteröitäväksi sekä 18 §:n 3 momentin ja 19 §:n 3 momentin säännökset muiden rekisteriin ilmoitettavien hallituksen jäsenten velvollisuudesta allekirjoittaa rekisteri-ilmoitus tulevat kuitenkin voimaan vasta valtioneuvoston asetuksella säädettävänä ajankohtana.

Helsingissä 7.6.2016

Eduskunnan puolesta

puhemies

pääsihteeri